

УДК 021.6

DOI: 10.31470/2518-7600-2019-6/2-11-27

**INFORMATION RESOURCES LIBRARY HIGHER
EDUCATION INSTITUTION AS A RESOURCE FOR THE
DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL AND SPIRITUAL
POTENTIAL OF STUDENTS**

**ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ТА ДУХОВНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ**

Вікторія Барабаш,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри суспільних
наук, інформаційної та
архівної справи

viktoria-k67@ukr.net

Центральноукраїнський
національний технічний
університет,

пр. Університетський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006

Viktoria Barabash,

Candidate of Pedagogical
Sciences, Associate Professor of
the Department of Public
Sciences, Information and
Archival Affair

viktoria-k67@ukr.net

Central Ukrainian National
Technical University,
8, Universitetsky Prospekt,
Kropivnitsky, Ukraine, 25006

Людмила Глебова,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри суспільних
наук, інформаційної та
архівної справи.

gleboval1980@gmail.com

Центральноукраїнський
національний технічний
університет,

пр. Університетський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006

Lyudmila Glebova,

Candidate of Philology Sciences,
Associate Professor Department
of Public Sciences, Information
and Archival Affair

gleboval1980@gmail.com

Central Ukrainian National
Technical University,
8, Universitetsky Prospekt,
Kropivnitsky, Ukraine,
25006

ABSTRACT

The article deals with the structure and composition of the information resource of the library of the Central Ukrainian National Technical University; determined the capabilities of this resource in promoting the development of information and spiritual potential of the main group of service users of this information institution - students.

Information resource of the library of the technical university is formed primarily by the documents on technical, natural sciences, economics, which is undoubtedly connected with the basic directions of training of specialists. With the opening of new specialties at the University (among which – «Information, Archival and Library Affairs»), the library fund was replenished with new receipts designed to provide a thorough training of future specialists. It is noted that the information resource of the library of the Central Ukrainian National Technical University is also formed by special funds, which include the Fund for SRW and EDW. The presence among the contingent of teachers and students of the University of scientists and inventors led to the emergence of a large array of such documents, and hence the need for their association within a separate subfund.

The article focuses on the fact that the library of CNTU at the expense of the strong scientific work of the University's specialists, along with the scientific and scientific-technical libraries of the country, is the fund holder of the dissertation researches and abstracts of predominantly technical, natural and economic subjects. Creation of a fund of dissertations and abstracts in the library of CNTU was started in 1994.

A number of perspective directions of the library activity were proposed and the main vectors of the formation and functioning of its information resource were determined.

Key words: *library, institution of higher education, library fund, information resource, intellectual and spiritual potential.*

Постановка проблеми. Як справедливо переконані дослідники, важливою і необхідною у контексті розвитку сучасного суспільства бачиться актуалізація проблеми моралі. У світі, де панує матеріальне, нависла загроза бездуховності.

Справді, основою життя людини завжди були і мають залишатися одвічні людські цінності, серед яких добро, любов, справедливість творчість, свобода та інші (Андрущенко, Андрущенко & Савельєв, 2014).

У цьому контексті незаперечним бачиться роль і місце бібліотек загалом, і бібліотек закладів вищої освіти зокрема, як чинника формування молодого покоління нашої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Бібліотеки як провідні соціальні інститути, що займаються збором, зберіганням і наданням суспільно корисної інформації, формують інформаційні ресурси, які в цілому представляють собою концентрований масив документованої інформації, що повідомляє знання з усіх галузей діяльності суспільства. Уся історія сучасних бібліотек свідчить, що формування і просування їх інформаційних ресурсів відбувалося як відповідь на освітні цілі та завдання (Юхновець, 2012). Система бібліотек закладів вищої освіти нашої держави включає більше двохсот бібліотечних установ. За даними, наведеними у Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні, документний фонд книгозбірень країни складає в цілому 120,7 млн. примірників, у тому числі 2,3 млн. електронних документів (Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року, 2018). Розробкою питань, пов'язаних з особливостями діяльності бібліотек ЗВО, вивченням проблем формування та функціонування бібліотечних інформаційних ресурсів у різний час займалися вітчизняні та зарубіжні науковці, зокрема: Н. І. Апшай (Апшай, 2004), І. О. Білоус (Білоус, 2009), В. М. Белінська (Белінська, 2009) Ю., 2001), Р. Я. Ріжняк (Ріжняк, 2014), Т.С. Юхновець (Юхновець, 2012) та інші.

Мета статті. Дослідити потенціал документного ресурсу бібліотеки Центральноукраїнського національного технічного університету як джерела інформаційного та духовного розвитку студентів.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**: розглянути структуру та склад інформаційного ресурсу бібліотеки Центральноукраїнського національного технічного університету; визначити спроможності даного ресурсу у сприянні розвитку інформаційного та духовного

потенціалу основної групи споживачів послуг даної інформаційної установи – студентства.

Виклад основного матеріалу. Особливе місце в системі освіти належить бібліотекам вищих закладів освіти, оскільки підготовка кадрів вищої кваліфікації, що відповідають як національним, так і міжнародним стандартам, неможлива без повноцінного забезпечення навчального процесу (Юхновец, 2012). Щороку в Україні, за експертними оцінками, кількість користувачів бібліотек ЗВО перевищує півтора мільйона осіб, які беруть у користування більше 105 млн. примірників різного роду документів, включаючи і художні твори. Серед бібліотекарів нашої країни з вищою освітою понад п'ять тисяч осіб, разом з тим, 1700 працівників такої освіти не мають. Загальна кількість АРМ становить близько семи з половиною тисяч. Злагоджену роботу книгозбірень забезпечує одна з бібліотек столичних закладів вищої освіти України (Столяров, 2001).

Одним з головних завдань університетських бібліотек є опанування нових комп'ютерних технологій для інформаційної підтримки навчального й наукового процесу. І. Беззуб акцентує увагу на поліпшенні багаторівневої структури веб-сторінки бібліотек та на підвищенні вебметричного рейтингу університету. У зв'язку з розвитком новітніх інформаційних технологій, створення електронних каталогів стало нагальною потребою всіх інформаційних установ. На часі проблема придбання бібліотеками електронних ресурсів для здійснення наукового й освітнього процесу. До того ж, створення корпоративних комп'ютерних мереж обов'язково має супроводжуватися встановленням каналів виходу в глобальні інформаційні мережі (Беззуб, 2012).

Бібліотека як основний культурно-інформаційний підрозділ університету великого значення надає розповсюдженню культурних, духовних і етичних цінностей серед студентської молоді. Реалізується це на основі функцій бібліотеки вищого навчального закладу. Так, акумулююча функція передбачає накопичення та структуроване збереження інформаційних ресурсів бібліотечної установи. Сутність сервісної функції полягає у можливості забезпечувати

інформацією про існуючі фонди та дозволяє здійснювати зручний пошук локальних і віддалених джерел інформації. Інші функції, до яких дослідниця В. Белінська зараховує науково-методичну, навчальну, просвітницьку та інші, дозволяють бібліотеці університету не тільки проводити науково-дослідну роботу у сфері інноваційних інформаційно-бібліотечних технологій, а й здійснювати освітньо-культурну діяльність (Белінська, 2009).

Інформаційні ресурси бібліотеки вищого навчального закладу характеризуються специфічними особливостями, до яких належать: значущість у підвищенні якості підготовки спеціалістів; чітке цільове призначення (сприяння навчально-виховному процесу, навчально-дослідній та науково-дослідницькій роботі); орієнтація на конкретні групи користувачів; наявність вимог до складу і структури інформаційних ресурсів; контроль якості інформаційних ресурсів; постійне оновлення інформаційних ресурсів відповідно до змін навчальних планів та програм (Юхновец, 2012). Інформаційний ресурс бібліотеки технічного університету формується насамперед документами з технічних, природничих, економічних наук, що безперечно пов'язано із основними напрямками підготовки фахівців ЗВО. Із відкриттям в університеті нових спеціальностей (серед яких – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») фонд бібліотеки поповнився новими надходженнями, покликаними забезпечити ґрунтовну підготовку майбутніх фахівців (наприклад, виданнями таких відомих науковців у сфері документно-інформаційної комунікації, як Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш (Палеха, Леміш, 2008), С. Г. Кулешов (Кулешов, 2003), Н. М. Кушнарєнко (Кушнарєнко, 2003) та інші.

Почасти документний ресурс бібліотеки складається із документів довідково-інформаційного спрямування, окрему частину фондів становлять видання художньої літератури, що зумовлено потребами виховання студентської молоді.

Структуру бібліотечного фонду створюють одночасно декілька ознак, що знаходяться між собою в низхідних ієрархічних зв'язках. Вибудовувати бібліотечний фонд починають із найбільш значущих для даної бібліотеки ознак.

Потім їх ранжують, тобто розподіляють за ступенем важливості. Так, для одних фондів важливим насамперед є зміст документів, для інших – їх форма, ще для інших – їх призначення, для наступних – унікальність документів тощо (Столяров, 1991).

До *основних фондів* бібліотеки ЦНТУ належать видання різних типів та видів, а саме: періодична література; книги; електронні фонди (Основні фонди, 2018). Основою бібліотечного ресурсу книгозбірні ЦНТУ становлять книжкові видання – 402324 екземплярів науково-навчальної літератури, монографій, підручників, посібників, довідників, атласів, альбомів, буклетів та ін. Технічна та економічна література становить базовий масив документів бібліотеки ЦНТУ. Окремі групи представляють художня література та рідкісні видання (Основні фонди, 2018).

Інформаційний ресурс бібліотеки ЦНТУ включає приблизно 35 тис. комплектів періодичних видань, у тому числі колекцію реферативних журналів з природничих та технічних наук, що зберігаються в читальній залі періодичної літератури (Основні фонди, 2018).

Фонд періодичної літератури бібліотеки ЦНТУ складають такі газети та журнали: «БАЛАНС-БЮДЖЕТ», «Бюджетна бухгалтерія», «Бухгалтерія: бюджет», «Зарплата і кадровое дело», «Голос України», «Кіровоградська правда», «Народне слово», «Освіта України», «Праця і зарплата», «Сьогодні», «Спецвипуск газети «ОСВІТА УКРАЇНИ», «Україна-Центр», «Урядовий кур'єр», «Автоматическая сварка», «Актуальні проблеми економіки», «Бухгалтерський облік і аудит», «Вища школа», «Вісник аграрної науки», «Вісник. Право знати все про податки і збори», «Держзакупівлі», «Довідник спеціаліста з охорони праці», «Екологічний вісник», «Економіка АПК», «Економіка та держава», «Кадровик України», «Пожежна та техногенна безпека», «Порошковая металлургия», «Проблеми трибології», «Україна: аспекти праці», «Техніка і технології АПК», «Український реферативний журнал «Джерело», Серія 2 «Техніка. Промисловість. Сільське господарство», «Формування ринкових відносин», «Енерготехнології та

ресурсозбереження», «Упрочняючі технології і покриття» (іноземне видання) (Основні фонди, 2018). Як слушно зауважує Н. Зелінська, періодичні видання наукового змісту формують наукове співтовариство, згуртовуючи не тільки фахівців, а й тих, хто цікавиться новинами науки. Авторка виокремлює й інші властивості наукової періодики, зокрема, здатність концентрувати значний обсяг наукової інформації, сприяти розвиткові науки, спонукати членів вченої спільноти до публікації наукових розвідок тощо (Зелінська, 2011).

Дослідження, проведені у середовищі читачів наукової періодики США (Tenopir, King, 1997) засвідчили, що саме «звичне» читання статей у наукових журналах украй важливе для різних форм наукової діяльності, науковці, які більше читають, краще репрезентують власні наукові розробки і є загалом продуктивнішими у своїх здобутках. А дослідження науковців Лондонського університету, на яких наголошує А. Радченко, доводять, що припинення випуску друкованого видання однозначно призводить до занепаду його Інтернет-версії (Радченко, 2010). Погоджуємося з твердженням О. Коновця, що повноцінний розвиток демократичного, базованого на національних, зокрема мовно-культурних традиціях гармонійного суспільства неможливий без систематичної популяризації знань, особливо у сфері освіти і науки (Коновець, 2008).

Як зазначають фахівці, переважну частину фонду більшості бібліотек становлять друковані видання. У найближчому майбутньому їх частка залишиться значимою, проте загальна тенденція розвитку бібліотечного фонду полягає у тому, що вони поступово поступаються місце іншим способам фіксації інформації (Столярів, 1991: 31–33). Основу електронних фондів бібліотеки ЦНТУ складають: аудіо-візуальні документи локального та віддаленого доступу. Зі змістом останніх є можливість ознайомитися в електронному каталозі читального залу. (Основні фонди, 2018). Зауважимо, що поняття «електронні фонди» тут включає як власне електронні ресурси, так і технотронні документи.

На нашу думку, більш доцільно було б розмежувати ці поняття, структуруючи фонд бібліотеки ЦНТУ.

Інформаційний ресурс бібліотеки ЦНТУ формують також спеціальні фонди, до яких належать фонд НДР і ДКР та фонд дисертацій і авторефератів. Саме специфіка основної діяльності навчального закладу спричинила до концентрації у фондах бібліотеки такого важливого типу документів як неопубліковані. Результатом науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт є нові технології, дослідницько-конструкторські знахідки, які зумовлюють подальший розвиток перспективних галузей науки і техніки.

Формування фонду НДР і ДКР у бібліотеці ЦНТУ було започатковано наприкінці 1970-х рр. (Основні фонди, 2018). Як доречно зазначають автори колективної монографії «Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис», обсяг науково-дослідних робіт викладачів університету є досить вагомим і значущим (Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис, 2009), тому зазначені фонди є потужною інтелектуальною складовою як бібліотеки, так і університету.

Ю. Столяров зазначає, що фонди НДР і ДКР формуються переважно у науково-технічних бібліотеках (Столяров, 1991: 31), проте наявність серед контингенту викладачів та студентів ЦНТУ вчених і винахідників зумовила появу значного масиву таких неопублікованих документів, а відтак і потребу їх об'єднання у межах окремого підфонду. Щоправда, у власне науково-технічних бібліотеках зосереджується звичайно більша кількість видів і різновидів неопублікованих документів. Проте можна констатувати, що бібліотека ЦНТУ за рахунок специфіки основної діяльності установи набуває окремих рис науково-технічної бібліотеки і є вагомим регіональним центром у цій царині.

У ряді наукових бібліотек збираються фонди дисертацій і їх авторефератів. Останні випускаються типографським або ксерокопіювальним способом, але існують на правах рукописів (Столяров, 1991: 32).

Бібліотека ЦНТУ за рахунок плідної наукової діяльності фахівців університету, поряд із науковими та науково-технічними бібліотеками країни, є фондоутримувачем дисертаційних досліджень та авторефератів переважно технічної, природничої та економічної тематики. Створення

фонду дисертацій та авторефератів у бібліотеці ЦНТУ започатковано у 1990-х рр. У складі фонду – 130 одиниць дисертаційних досліджень на здобуття наукових ступенів кандидата та доктора наук. Окрім цього, у розпорядженні бібліотеки приблизно 300 авторефератів дисертацій. Зміст наукових робіт відображає основні тенденції розвитку економічної та технічної галузі країни (Основні фонди, 2018). Наявність у фондах книгозбірні ЦНТУ фонду дисертацій та авторефератів дисертацій переконливо засвідчує той факт, що деякими своїми ознаками бібліотеки різних типів частково пересікаються (Столяров, 2001: 85). У нашому випадку йдеться про зближення ознак наукових, науково-технічних та бібліотек навчальних закладів.

Бібліотека Центральноукраїнського національного технічного університету є активним учасником комунікацій університету, пов'язаних із святкуванням ювілейних дат та представленням досягнень і здобутків студентів та викладачів аналізованого ЗВО. Так, за активного сприяння бібліотечних фахівців було створено нарис історії технічної освіти на Кіровоградщині, де окремі сторінки присвячені розвитку університетської книгозбірні (Технічна освіта на Кіровоградщині, 2009). У рамках майбутніх урочистостей до 90-річчя університету планується також перевидання вищезгаданого дослідження та видання, присвяченого видатним особистостям в історії ЦНТУ. У зв'язку з окресленим напрямком роботи бібліотеки, доречним вважаємо також формування фонду «Ювілеї та ювіляри» і створення відповідної бібліографічної продукції.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Отже, документний ресурс бібліотеки ЦНТУ становить собою цілісну, грамотно структуровану органічну систему, що робить його незамінним у навчально-виховному й науково-дослідницькому процесі та дозволяє використовувати цей ресурс найкращим чином.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В., Андрущенко Т., Савельєв В. Конституціоналізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір. Київ: «МП Леся», 2014. 460 с.

2. Апшай Н. Стратегічні засади розвитку бібліотек вищих навчальних закладів в умовах інформатизації *Вісник Книжкової палати*. 2004. № 6. С. 23–25.

3. Барабаш В. А., Глебова Л. В. Інформаційний ресурс бібліотеки університету як фактор формування ціннісних орієнтацій майбутніх фахівців *Соціум. Документ. Комунікація: збірник наукових статей*. Вип. 4. Серія «Історичні науки» / ред. колегія: Коцур В.П. (голов. ред.) та ін. Переяслав-Хмельницький, 2017. С. 159–175.

4. Барабаш В.А., Глебова Л.В. Формування громадянської активності студентів у процесі викладання соціально-гуманітарних дисциплін. *Матеріали наукової конференції з міжнародною участю «Передові технології реалізації освітніх ініціатив»* (5 лютого 2018 року). Переяслав-Хмельницький, 2018. С. 19–36.

5. Беззуб І. Бібліотека вищого навчального закладу у формуванні інформаційної культури студента *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2012. Вип. 33. С. 94–105. URL: <http://library.znu.edu.ua/articles/1263.ukr.html> (дата звернення 23.012019).

6. Білоус І. О. Основні засади інноваційного розвитку бібліотеки університету. *Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства. Матеріали науково-практичної конференції*, 12 листопада 2009 р. Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2009. С. 5–12. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/2200> (дата звернення 23.012019).

7. Белінська В. М. Бібліотека – інформаційний ресурс освіти: стан та перспективи розвитку вузівських бібліотек. *Матеріали регіональної міжвузівської науково-практичної конференції*. Бібліотека ЧДІЕУ. Чернігів. 2009. С. 4–7. URL: <http://library2.stu.cn.ua/Files/images/konferentsii/Nauk-prakt%20konf%2004.12.09.pdf> (дата звернення 23.012019).

8. Долбенко Т.О. Документні ресурси бібліотек: навч. посібник. Київ: Вид-во Ліра-К, 2016. 348 с.

9. Зелінська Н.В. «Традиційна» періодика у системі сучасної наукової комунікації: тенденції та перспективи. *Наука України в світовому інформаційному просторі*. 2011. №5. С. 12–15.

10. Книжкова палата України імені Івана Федорова: електронний портал державної наукової установи. URL: <http://www.ukrbook.net> (дата звернення 15.01. 2019).
11. Коновець О. Сучасна періодика в системі наукової комунікації *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Київ: Київський університет, 2008. №16. С. 9–15.
12. Кулешов С. Г. Управлінське документознавство: навч. посібник. Київ: ДАКККиМ, 2003. 57 с.
13. Кушнарєнко Н. Н. Документоведение: Учеб. для вузов. Київ: Знання, 2003. 459 с.
14. Основні фонди. URL: <http://library.kntu.kr.ua/fixed-assets.html> (дата звернення 11.12. 2018).
15. Офіційний веб-портал Державної архівної служби України. URL: <http://www.archives.gov.ua/> (дата звернення 11.12. 2018).
16. Офіційний веб-портал Державна наукова установа Український інститут науково-технічної експертизи та інформації: URL: <http://www.uintai.kiev.ua/> (дата звернення 21.12. 2018).
17. Палєха Ю. І., Лєміш Н. О. Загальне документознавство: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2008. 395 с.
18. Радченко А. І. Періодика майбутнього – паперова чи електронна? *Наука і наукознавство*. 2010. № 2 (68). С. 46–50.
19. Рїжняк Р.Я. Розвиток інформатики та інформаційних технологій у вищих навчальних закладах України у др. половині ХХ – на поч. ХХІ ст.: монографія. Кіровоград: «КОД», 2014. 426 с.
20. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд: учебник. М.: Кн. палата, 1991. 271 с.
21. Столяров Ю.Н. Документный ресурс. М.: Либєрия, 2001. 150 с.
22. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244956883&cat_id=24490984 (дата звернення 20.06.2018).

23. Сучасна бібліотека в інноваційному освітньому просторі системі підвищення якості освіти. *Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (17-19 березня 2011 року, м. Луганськ) / ред. кол.: Ж. В. Марфіна, О. В. Бикова, К. О. Шарамет. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 385 с. URL: http://vuzlib.com.ua/articles/book/24721-Suchasna_biblioteka_v_innov/1.html. (дата звернення 20.06.2018).

24. Технічна освіта на Кіровоградщині: історичний нарис / за ред. В. М. Орлика. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2009. 240 с.

25. Юхновец Т. С. Информационные ресурсы библиотек как обязательный инструмент образовательного процесса. URL: http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/19464/1/p_387-388.pdf. (дата звернення 15.01. 2019).

26. Tenopir C., King D.W. Trends in Scientific Scholarly Journal Publishing in the United States // *Journal of Scholarly Publishing*. 1997. 28, N 3. P. 135-170.

REFERENCES

1. Andrushchenko, V. & Andrushchenko, T. & Saveliev, V. (2014). *Konstytutsializatsiia osvithoho prostoru Yevropy: aksiolohichniy vymir V. P. Andrushchenko* [Constitutionalisation of the educational space of Europe: the axiological dimension]. К. : «MP Lesia». 460 [in Ukrainian].

2. Apshai, N. (2004). *Stratehichni zasady rozvytku bibliotek vyshchyykh navchalnykh zakladiv v umovakh informatyzatsii* *Visnyk Knyzhkovoi palaty* [Strategic principles of development of libraries of higher educational establishments in the conditions of informatization]. 6. 23-25 [in Ukrainian].

3. Barabash, V. A. & Hliebova, L. V. (2017). Informatsiinyi resurs biblioteky universytetu yak faktor formuvannia tsinnisnykh oriantatsii maibutnykh fakhivtsiv [Information resource of the university library as a factor of formation of value orientations of future specialists]. *Sotsium. Dokument. Komunikaitsiia: zbirnyk naukovykh statei*. V. 4. Seriia «Istorychni nauky». Pereiaslav-Khmelnitskyi. 159-175 [in Ukrainian].

4. Barabash, V.A. & Hliebova, L.V. (2018). *Formuvannia hromadianskoi aktyvnosti studentiv u protsesi vykladannia sotsialno-humanitarnykh dystsyplin* [Formation of civic activity of

students in the process of teaching social and humanitarian disciplines]. *Materialy naukovoï konferentsii z mizhnarodnoïu uchastiu «Peredovi tekhnolohii realizatsii osvitych initsiatyv»* (5 liutoho 2018 roku). Pereiaslav-Khmelnytskyi. 19-36 [in Ukrainian].

5. Bezzub, I. (2012). *Biblioteka vyshchoho navchalnogo zakladu u formuvanni informatsiinoï kultury studenta* [Library of the higher educational institution in the formation of the student's information culture]. *Naukovi pratsi Natsionalnoï biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*. V. 33. 94-105. Retrieved from <http://library.znu.edu.ua/articles/1263.ukr.html> [in Ukrainian].

6. Bilous, I. O. (2009). *Osnovni zasady innovatsiinoho rozvytku biblioteky universytetu. Suchasni problemy diïalnosti biblioteky v umovakh informatsiinoho suspilstva* [Library of the higher educational institution in the formation of the student's information culture]. *Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii, 12 lystopada 2009 r.* Lviv : Vydavnytstvo Natsionalnogo universytetu «Lvivska politekhnika». 5-12. Retrieved from <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/2200> [in Ukrainian].

7. Belinska, V. M. (2009). *Biblioteka – informatsiinyi resurs osvity: stan ta perspektyvy rozvytku vuzivskykh bibliotek* [Library – information resource of education: the state and prospects of the development of university libraries]. *Materialy rehionalnoï mizhvuzivskoi naukovo- praktychnoi konferentsii*. Biblioteka ChDIEU. Chernihiv. 4-7. Retrieved from <http://library2.stu.cn.ua/Files/images/konferentsii/Nauk> [in Ukrainian].

8. Dolbenko, T.O. (2016). *Dokumentni resursy bibliotek: navch. posibnyk* [Documentary resources of libraries]. Kyiv: Vyd-vo Lira-K. 348 [in Ukrainian].

9. Zelinska, N.V. (2011). «*Tradytsiina*» *periodyka u systemi suchasnoi naukovoï komunikatsii: tendentsii ta perspektyvy* [«Traditional» periodicals in the system of modern scientific communication: trends and perspectives]. *Nauka Ukrainy v svitovomu informatsiinomu prostori*. 5. 12-15 [in Ukrainian].

10. *Knyzhkova palata Ukrainy imeni Ivana Fedorova: elektronnyi portal derzhavnoi naukovoï ustanovy* [Book Chamber of Ukraine named after Ivan Fedorov: electronic portal of the state scientific institution]. Retrieved from <http://www.ukrbook.net> [in Ukrainian].

11. Konovets, O. (2008). *Suchasna periodyka v systemi naukovoї komunikatsii* *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka* [Modern periodicals in the system of scientific communication]. Kyiv: Kyivskiy universytet. 16. 9-15 [in Ukrainian].

12. Kuleshov, S. G. (2003). *Upravlins`ke dokumentoznavstvo: Navch. posibny`k* [Management Documentation]. K. : DAKKKiM. 57 [in Ukrainian].

13. Kushnarenko, N. N. (2003). *Dokumentovedeny`e: Ucheb. dlya vuzov* [Documentation: Study. for high schools]. K. : Znannya. 459 [in Ukrainian].

14. *Osnovni fondy* [Fixed assets]. Retrieved from <http://library.kntu.kr.ua/fixed-assets.html> [in Ukrainian].

15. *Ofitsiyniy veb-portal Derzhavnoi arkhivnoi sluzhby Ukrainy* [Official Web portal of the State Archives of Ukraine]. Retrieved from <http://www.archives.gov.ua/> [in Ukrainian].

16. *Ofitsiyniy veb-portal Derzhavna naukova ustanova Ukrainskyyi instytut naukovo-tekhnichnoi ekspertyzy ta informatsii* [Ofitsiyniy veb-portal Derzhavna naukova ustanova Ukrayinskyy instytut naukovo-tekhnichnoyi ekspertyzy ta informatsiyi]. URL: <http://www.uinte.kiev.ua/> [in Ukrainian].

17. Palexa, Yu. I. & Lemish, N. O. (2008). *Zagal`ne dokumentoznavstvo. Navch. posibny`k* [General Documentation]. K.: Lira-K. 395 [in Ukrainian].

18. Radchenko, A. I. (2010). *Periodyka maibutnoho – paperova chy elektronna?* [The period of the future – paper or electronic?]. *Nauka i naukoznavstvo*. 2 (68). 46-50 [in Ukrainian].

19. Rizhniak, R.Ya. (2014). *Rozvytok informatyky ta informatsiinykh tekhnolohii u vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy u dr. polovyni KhKh – na poch. KhKhI st.* [Development of informatics and information technologies in higher educational institutions of Ukraine in the second half of the XX - at the beginning. XXI century]. Monohrafiia [za zah.red. V. M. Orlyka]. Kirovohrad : «KOD. 426 [in Ukrainian].

20. Stoliarov, Yu.N. (1991). *Byblyotechonii fond: Uchebnyk*. M. : Kn.palata. 271 [in RF].

21. Stoliarov, Yu.N. (2001). *Dokumentnii resurs*. [Document resource] M.: Lyberya. 150 [in RF].

22. Stratehiia rozvytku bibliotечноi spravy v Ukraini do 2025 roku «*Iakisni zminy bibliotek zadlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy* [Qualitative changes in libraries to ensure sustainable development of Ukraine]. Retrieved from http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244956883&cat_id=24490984 [in Ukrainian].

23. *Suchasna biblioteka v innovatsiinomu osvithnomu prostori systemi pidvyshchennia yakosti osvityn* (2011). [Modern library in the educational educational space of the system of improving the quality of education]. *Materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (17–17 bereznia 2011 roku, m. Luhansk). Vyd-vo DZ «LNU imeni Tarasa Shevchenka»*. 385 Retrieved from http://vuzlib.com.ua/articles/book/24721-Suchasna_biblioteka_v_innov/1.html. [in Ukrainian].

24. Orlyk, V. M. *Tekhnichna osvita na Kirovohradshchyni: istorychnyi narys* (2009). [Technical education in Kirovograd region: historical essay]. Kirovohrad: «Imeks-LTD». 240 [in Ukrainian].

25. Yukhnovets, T. S. *Ynformatsyonnye resursy byblyotek kak obiazatelnyi ynstrument obrazovatelnoho protsessa* [Library Information Resources as an Obligatory Tool of the Educational Process]. Retrieved from http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/19464/1/p_387-388.pdf. [in Ukrainian].

26. Tenopir , C., King, D.W. (1997). Trends in Scientific Scholarly Journal Publishing in the United States // *Journal of Scholarly Publishing*. 1997. 28/3. 135-170 [in USA].

АНОТАЦІЯ

У статті здійснено розгляд структури та складу інформаційного ресурсу бібліотеки Центральноукраїнського національного технічного університету; визначено спроможності даного ресурсу у сприянні розвитку інформаційного та духовного потенціалу основної групи споживачів послуг даної інформаційної установи – студентства.

Інформаційний ресурс бібліотеки технічного університету формується насамперед документами з технічних, природничих, економічних наук, що безперечно

пов'язано із основними напрямками підготовки фахівців. Із відкриттям в університеті нових спеціальностей (серед яких – «Інформаційна, архівна та бібліотечна справа») фонд бібліотеки поповнився новими надходженнями, покликаними забезпечити ґрунтовну підготовку майбутніх фахівців. Зазначено, що інформаційний ресурс бібліотеки Центральноукраїнського національного технічного університету формують також спеціальні фонди, до яких належать фонд НДР і ДКР. Наявність серед контингенту викладачів та студентів університету вчених і винахідників зумовила появу значного масиву таких документів, а відтак і потребу їх об'єднання у межах окремого підфонду.

У статті акцентовано увагу на тому, що бібліотека ЦНТУ за рахунок потужної наукової діяльності фахівців університету, поряд із науковими та науково-технічними бібліотеками країни, є фондоутримувачем дисертаційних досліджень та авторефератів переважно технічної, природничої та економічної тематики. Створення фонду дисертацій та авторефератів у бібліотеці ЦНТУ розпочато з 1994 р.

Запропоновано ряд перспективних напрямків діяльності бібліотеки, визначено основні вектори формування та функціонування її інформаційного ресурсу.

Ключові слова: бібліотека, заклад вищої освіти, бібліотечний фонд, інформаційний ресурс, інтелектуальний та духовний потенціал.

АННОТАЦІЯ

В статье рассмотрена структура и состав информационного ресурса библиотеки Центральноукраинского национального технического университета; определены возможности данного ресурса в содействии развитию информационного и духовного потенциала основной группы потребителей услуг данного информационного учреждения – студенчества.

Информационный ресурс библиотеки технического университета формируется, в первую очередь, документами технических, естественных, экономических наук, что

бесспорно связано с основными направлениями подготовки специалистов. С открытием в университете новых специальностей (среди которых – «Информационное, архивное и библиотечное дело») фонд библиотеки пополнился новыми поступлениями, призванными обеспечить основательную подготовку будущих специалистов. Отмечено, что информационный ресурс библиотеки Центральноукраинского национального технического университета формируют также специальные фонды, к которым принадлежат фонды НИР и ОКР. Наличие среди контингента преподавателей и студентов университета ученых и изобретателей обусловило появление значительного массива таких документов, а следовательно и потребность их объединения в пределах отдельного подфонда.

В статье акцентировано внимание на том, что библиотека ЦНТУ за счет мощной научной деятельности специалистов университета, наряду с научными и научно-техническими библиотеками страны, есть фондосодержателем диссертационных исследований и авторефератов преимущественно технической, естественной и экономической тематики. Создание фонда диссертаций и авторефератов в библиотеке ЦНТУ начато с 1994 г.

Предложен ряд перспективных направлений деятельности библиотеки и определены основные векторы формирования и функционирования ее информационного ресурса.

Ключевые слова: библиотека, высшее учебное заведение, библиотечный фонд, информационный ресурс, интеллектуальный и духовный потенциал.

Надійшла до редакції: 14.01.2019 р.

Прийнята до друку: 30.01.2019 р.